

Mənə bir şeir göndərdi. Ardınca da zarafatla gül-gülə: "Yaxşı şeir yazmaq üçün heç də şair olmaq lazım deyil";-dedi. Şeirini oxuyandan sonra isə onun zarafatla dediği bu bir cümləlik fikri tamamilə ciddiyyə almaq zorunda qaldım. Ünlü rəssam, əsil milli aydın, etibarlı, sədaqətli, səxavətli dost, sazın və sözün sərafı kimi tanıdığım, uzun illərdir nəfəs-nəfəsə yol yorduğum Nəvai Mətin bu dəfə ciddi bir şair kimi çıxmışdı qarşıma. Mən də zarafatımdan qalmadım: "Gül kimi rəssamsan. Niyə gedib rəssamlığınla məşğul olursan? Qoy-san, burda da biz dolanaq. Sən belə başladınsa gərək biz də qələmi yerə qoyub, fırçaadan yapışsaq"- dedim.

Məni tanıyanlar bilirler ki, şeir haqqında fikir söyləməklə aram elə də saz deyil. Əvvəla ona görə ki, duyanlar, bilənlər üçün hər bir şeir özü haqqında hər şeyi deyir. İkinci də ona görə ki, bu işin də öz peşəkarları - ədəbi tənqidçilər, ədəbiyyatşünaslar var. Nəvai şairlərin dolanışığını əlindən almaq fikrinə düşsə də, mənim ədəbi tənqidçilərin - məsələn; ən azından dostları Vəqif Yusiflinin, Rüstəm Kamalın, Əsəd Cahangirinin çərəyinə bais olmaq fikrim yoxdur.

Amma və lakin uzun illərdir ədəbiyyat məmuru olmağımdan, ədəbi camiadə ömrü sürdüyümdən dolayı bu şeirin və onun müəllifinin vəsiləsi ilə bu cümlələri varəqa köçürməyə də bilmirəm: "Ay şairliyə iddialı olub da şeir yazan insanlar, şeir duyğuları dilə gətirib, kağıza köçürməkdirsə, siz bu dilin bütün incəliklərinə bələd olmalısınız. Dilin enerjisi yazıya yansımali, orda cilvələnilib bütün gözəlliyi ilə boy göstərməlidir. Başqa sözələ; "Şairin işi nəyi demək yox, necə deməkdir..." Fikir söyləməyə qal-

Bir şeirin izi ilə...

sa, ən dərin mətləblər 4 səmavi kitabda, yedə qalanlar isə təfsiriçi üləmaların təfsirlərində, əl-ətdə qalanlar isə yer üzünün ünlü fikir və bilim adamlarının - filosofların kitablarında yazılıb. Oxusaq yeter."

İş bu ki, mən bu şeirdə məhz o cilvəni görür, o duyğuların qanadlarının çirpintisini eşidirəm. Nəvai isə deyir mən şair deyiləm.

Elə sən şair olmasan yaxşıdı, arka-daş. Yoxsa Türkün fırcasından bir tel düşər, rənglərin Nəvai çaları əskilər. İlaham atın şahə qalxanda isə yaz, bəzilərinə örnək göstərmək üçün lazım olar.

**Ana dilimizə və şeirə sevgi və sayğılarla;
İbrahim İlyash**

Nəvai Metin

Kənd dedin...

Şair Sakit ilkinin şeirinə cavab

**Kənd dedin, o vaxtlar yadıma düşdü,
Gözümün önünə gəldi o çaqlar.
Təmiz vaxtlarıydı onda dünyanın,
Gül-çiçək açardı baxçalar, bağlar.**

**Oğlanlar igiddi, qızlar gözəldi,
Sevgi yanıydı o vaxtkı yarış.
Birdən görərdin ki, gün gülümsədi,
Birdən başlayardı şirdiği yağış.**

**O vaxt başqa idi ayın özü də,
Əlini uzatsan əlin çatardığı
O vaxtkı ulduzlar mənim gözümədə
Elə bil durnaydı, qatar-qatardı.**

**Məktəb illərini andım yenə də,
Məni ağısunu aldı xəyallar.
Qız-oğlan bir yerdə dərs oxuyardı,
Müəllim görəndə qızardırdılar.**

**Quzular mələrdi, itlər hürərdi,
Toyuq-cüclüydü hər həyat-baca.
Bizim oyunumuz ya dava-dava,
Ya gizlənpaç idi, ya da tapmaca.**

**Əlaçı qız vardı biznən oxuyan,
Oğlanlar onunçün yanşardırdılar.
Sinifdə o qızın oturmaq üçün
Böyük tənəffüsdə savaşırdılar.**

**Elə ki Novruzun sədası gəldi,
Hamı sevinərdi bir ay qabaqdan.
Çərşənbə tonqalı yandıрмаq üçün
Hazırlıq görərdik durub obaşdan.**

**Saca köz salardı şirin nənələr,
Bacada tüstülər yanşardırdılar.
Elə ki, kömbələr hazır olardı,
Nəvələr süfrəyə daraşdırdılar.**

**Qonaq-qaralıydı evlər o vaxtlar,
Qonağın ruzisi Tanrıdan gəlir.
Elə sevinirdi kənddə adamlar;
Fılankə qonaq rayondan gəlir.**

**Bulağın başına tək gedən gözəl
Dönəndə qəlbində qoşa dönərdi.
Sanki yeriməzdi qayıdanda o,
Havada uçardı - quşa dönərdi.**

**O vaxt uşaqların üzü gülərdi,
Gözlərdə sevginin işığı vardı.
Həftədə bir dəfə kinoçu dayı
Gələndə uşaqlar işıq saçardı.**

**Uşaqlar başaçaq, ayağı yalın
Oynardı səbahdan axşama kimi.
Nə xəstəlik vardı, nə bir dərd-azar,
Küçədə görərdik ancaq həkimli.
O qədar içmişik arxin suyundan,
Geydimiz köynək süzgəcimizi.
O vaxt içdiyimiz o arxin suyu,
İndiki sulardan daha təmizdi.**

**Toyçular gələrdi may bayramında,
Kəndirbaz gələrdi, kosa gələrdi.**

**Pəhləvan maşını saçları ilə
Çəkəndə adamlar heyrətlənərdi.**

**Elə püləyirdi zurnaçı əmi,
Səsinə duyardın sümüklerində.
Nağara elə bil oyunaq idi
Nağara çalanın biləklerində.**

**Ortada süzərdi köhnə kişilər,
Hərənün öz oyun havası vardı.
Klm çıxsa ortaya, zurnaçı əmi
Onun havasını həməən çalardı.**

**Növbəsi çatanda "Gülşəngi"nin
Kəndin cavanları güləşərdilər.
Sevənlər həsrətli baxışlarıyla
O gün o meydanda görüşərdilər.**

**Hardadı kəndlərin o vaxtkı halı?-
Qalmayıb o vaxtdan əsər-əlamət.
Əsgər çağrılarda sevinərdilər,
İndi çağrılarda qopur qiyamət.**

**"Dağılmır buludlar, açılmır hava"
Çərşənbə tonqalı yandıran hanı?
Gah qəza, gah qırıq, gah dava-şava -
Başına alıbdı bəla dünyanıq**

**Yox, ta indən belə çətin düzələ,
Dünyaya darışıb adamyeyənlər.
O vaxtlar "Misiri", "Cəngi" dəbiydi,
İndi dəbə minib ağıdeyənlər.**

**Hanı kəndimizin əvvəlki halı?-
Quzusu mələşmir, itəri hürmür.
İndi uzaqgörən siyasətçilər
Kəndçinin gözündə dərdləri görmür.**

**Daha bulaqlara getmir gözəllər,
Bulaqlar quruyub, torpağı çat-çat.
Daha kəndimizə kino da gəlmir,
Dərdini ağlayır yazıq camaat.**

**Novruz gəlib-keçir səssiz-sədasız,
Tonqal yandıran yox, papaq atan yox.
İndi çoxalıbdı silah satanlar,
Şirniyat satan yox, noğul satan yox.**

**İndi çoxlarının əli göydədi,
Məşhədə gedirlər, həccə gedirlər.
Halına yanan yox yazıq kəndçinin,
Hər kənddə bir yekə məscid tikirlər.**

**Kəndçinin ruzisi göyə çəkilib,
Uşağın gözünə dik baxa bilmir.
Başının üstündə dayanan nadan
Halını soruşmur, hayına gəlmir.**

**Boğaza yığılıb, çərəsi yoxdu,
Boğulur əzabdan, dərdəddən a, Sakit
Nə özü, nə dadi, nə addı qalıb,
Kəndçi qaçmasınmi kənddən, a Sakit!?**